

Mønter og cigaretter fra himlen

I Tityrus har Wiese ladet sig inspirere af Vergils pastoraler.

KRITIK / 07.11.19

I digtsamlingen 'Tityrus' genopliver debutanten Duncan Wiese pastoralen. Det viser sig at være en ret tidssvarende poesiform.

Malte Frøslev

Den gennemgående manøvre i Duncan Wieses debutdigtsamling *Tityrus* består i genopvækkelsen og bearbejdningen af den klassiske digtgenre hyrdedigtet eller *pastoralen* – en for vores samtid lidt atypisk genre. Digtsamlingens titelkarakter, Tityrus, er en ung hyrde, der efter en opvækst på landet, kæmper med sine hyrdedrømme og ungdomslivet i København i 2019. Hyrdens verden bryder sammen efter et brud med Lægen, og mens den unge hyrde forsøger at samle sig, funderer han over hyrdetilstandens beskaffenhed i dag. Det er måske også det spørgsmål, man som læser må stille sig selv. For hvilken livsform er hyrdelivet egentlig i den danske samtidspoesi?

Det er en form for klassicisme, Wiese bedriver i sin debut. Inspirationen til pastoralerne stammer fra den romerske digter Vergils ungdomsværk *Bucolica*, hvor et galleri af hyrder i en samling på ti digte eller sange besynger hyrdelivets fortræffeligheder. Wieses hyrder stammer også fra Vergils pastoraler. Til grund for Vergils hyrdedigtning, såvel som hele hyrdedigtningstraditionen, der har set gentagende genoplivninger, ligger den grundfigur, at hyrdelivet, der besynges, opfattes arkadisk. Arkadien symboliserer i hyrdedigtningen en paradisk tilstand, det, den græske digter Hesiod har betegnet som *den gyldne alder*, hvor naturen giver af sig selv, uden jorden skal bearbejdes, og det gode og sande er den eneste mulighed. Hyrdens liv betragtes som et bukolisk frirum uden for bymiljøet, og er præget af denne idyl, skønhed og sandhed, erotik og kærlighed, der nogle gange kan henfalde til det vemodige.

“ I Wieses manøvre opstår der ofte noget ret forbløffende tekst

Det er i samme følelsesregister, Wiese digter om hyrdelivet af i dag, men uden en aura af noget nostalgisk, antikt eller forældet. Scenen er, med de komplikationer det nu medfører for hyrden, rykket ind i det urbane, og hyrdelivet bliver undervejs blandet sammen med en række slående situationer for ungdomstilstanden i dag: arbejdsløshed og jobsøgning, en ADHD-diagnose og ritualmedicinering, studenterkørsler og fester. Det anakronistiske i hyrdekaldet opleves både som en kamp og en berigelse i København. Som i digtet *Byen*, hvor linjerne til hyrdens nye territorier trækkes op: »Skoven er meget som byen / først troede jeg dig ikke / men jeg høster indigorørhatte / og karl johanner i parker og på kirkegårde nu«. Sådan har det moderne infiltreret Wieses hyrder, ligesom svampene har infiltreret byen, på denne gravalvorlige facon og med en fornemmelse af, at der ligger en større, nærmest destruktiv kraft under idyllen.

Det er selvfølgelig ikke nødvendigt for læsningen af *Tityrus* at have læst Vergils pastoraler, og forskellene og lighederne mellem Vergil og Wiese er selvfølgelig ikke betydningsbærende. Men måske kan de pege på, hvad den form for klassicisme Wiese bedriver, kan fortælle om verden i dag. Det er en helt lille trend af samtidsklassicister, Wiese skriver sig ind i: forfattere som Anders Abildgaard, Amalie Smith, Harald Voetmann, Lea Marie Løppenthin m.fl. har arbejdet med genoptagelsen af det antikke formsprog og bearbejdningen af det.

I Wieses manøvre opstår der ofte noget ret forbløffende tekst. Når en karakter som Tityrus, der i forvejen har en ophobet litteraturhistorisk og poetisk værdi, indskydes i en overraskende handling, sættes både karakteren og de afvigende verdenssyn, som de to kunstværker vidner om, på spidsen. Som en form for instantpoesi: at man anerkender en handling som poetisk, man ellers ville se som hverdagslig, fordi den er udført af en hyrde, hvis pastorale erfaringshorisont farver den og gør den underlig, ny og større. Underliggørelse kan være en bestræbelsesværdig hensigt for digtet, og når han gør det bedst, er Wieses hyrder vægtige samtidspoetiske karakterer, og ikke så pjankede som man ved første øjekast kunne tro. Det sker, når distancen mellem oldtiden og samtiden bliver reduceret til et let spring hen over bukkeindhegningen, og når hyrdelivet får karakter af en fintfølelse, økologisk bevidsthed, en diskussion af landbrugsetikken og dens kapitalistiske grundprincipper, en forhåbning til fremtiden og et sart, ungdommeligt følelsesliv.

“ Det er en helt lille trend af samtids-klassicister, Wiese skriver sig ind i

Men manøveren har nogle gange en tendens til at blive for letkøbt. Når hyrdelivet, trods sine komplikationer, mere virker som et fikst kostume, jeget har taget på, fremstår klassicismen opsminket og klodset. Som det gør i digtet *Om natten*: »Tityrus søger jobs på Jobnet / der er ingen stillinger som hyrde / Tityrus søger receptionistjobbet // Han vil vogte papirerne som geder / avle aftaler / plukke kuglepenne og hviske / en beroligende sang«. Der er noget hjælpeløst over de sætninger, noget fordommende, og de giver mig lyst til at nive hyrden lidt undrende i kinden, og spørge ham om, hvad han havde regnet med? Min kære lille hyrdedreng, det er fint at drømme, men du er jo ikke så fremmed over for tilværelsen i år 2019.

I Wieses digte er den hos Vergil herskende dialogform tilsidesat for en fastere fortælleform og et mere berettende sprog, der godt kunne minde om anden samtidig poesi om København, som hos Jens Kæmpe eller Theis Ørntoft, og med en lignende vekslen mellem det vægelsindede og det sensationelle. En lighed med Vergil er drømmen om den arkadiske tilstand. Det er også denne form for eskapisme, der ligger til grund for hyrdedrømmen hos Wiese. I et stykke i digtet *Handel* optegner han i beåndet stil noget utopisk, og diskuterer dets beskaffenhed. Under hvilken sol skal Arkadien findes i nutiden: den urbane eller den pastorale?

»Hvad ville det sige Tityrus / hvilken sol / hvad skal du opgive / de mange dage alene med gederne var ikke alene / de var fyldt med sande sætninger / og man pegede på det man begærede / og det faldt fra himlen / og hvem tænkte han / med grene i bundter / tør tage til byen uden smykker og løfter / nyindkøbte væsker / hvem tør overhovedet tale til et menneske / foruden dem / der ikke er bange for at dø/eller miste alt / og hvad har du overhovedet at give/stille og rolige hyrdedreng i skoven / en lille skjorte / tunge læber / og en krop gennemblødt af det hvideste medicin«.

I digtet *Ny sol* skriver han lignende:

»tror du / at der er et sted / sletten / skoven / hvor det sande er sandt / og ikke skønt / hvor mønter / og cigaretter / falder fra himlen / bare man knipser / og børnene nøgne / ikke nægtes noget / hvor ingen handel / er mere værd end sandet / der knaser mellem tænderne«.

Det er en ret interessant fundering for en digter, der i så høj grad undersøger en æstetisk tradition: at lede efter en sandhed, der undrager sig det skønne. Det bærer præg af en følelsesmæssig hurtighed, noget situativt for det unge hyrdeliv i år 2019, som når det er mønter og cigaretter, man ønsker, at himlen skal lyksaliggøre én med. Så er det ikke nødvendigvis skønt, selvom det er et begær, der er opstået i netop det nu. Et noget midlertidigt, moderne Arkadien, der er sandt, men nærmest så upastoralt som overhovedet muligt.

FAKTA

Duncan Wiese, Tityrus, Rosinante

Tityrus

Duncan Wiese

Pastorale · Rosinante

